

Hợp tác Ấn Độ - ASEAN: Động lực và thách thức

Nguyễn Hữu Quyết*

Nhận ngày 16 tháng 12 năm 2025. Chấp nhận đăng ngày 15 tháng 02 năm 2026.

Tóm tắt: Trong bối cảnh cạnh tranh địa chính trị tại khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, quan hệ hợp tác Ấn Độ - ASEAN nổi lên như một trong những trụ cột then chốt trong cấu trúc khu vực. Bài viết này phân tích động cơ của Ấn Độ đối với việc thúc đẩy hợp tác với ASEAN trong chính sách “Hành động hướng Đông” và đánh giá những thành tựu hợp tác giữa Ấn Độ và ASEAN trên ba trụ cột - kinh tế, quốc phòng - an ninh và văn hóa - xã hội. Trên cơ sở đánh giá quan hệ hợp tác Ấn Độ - ASEAN, bài viết phân tích những thách thức mà Ấn Độ và ASEAN phải đối mặt trong kỷ nguyên mới, qua đó gợi ý một số đối sách đối với Việt Nam.

Từ khoá: Quan hệ quốc tế, Ấn Độ, ASEAN, địa chính trị.

Phân loại ngành: Chính trị học

Abstract: In the context of geopolitical competition in the Indo-Pacific region, the India-ASEAN partnership has emerged as one of the key pillars in the regional architecture. This paper analyzes India's motives for promoting cooperation with ASEAN through the “Act East” policy and assesses the achievements of collaboration between India and ASEAN across three pillars, namely the economic, defense-security, and socio-cultural ones. Based on the evaluation of the India-ASEAN cooperation, the paper analyzes the challenges that they face in the new era, thereby offering some policy responses for Vietnam.

Keywords: International relations, India, ASEAN, geopolitics.

Subject classification: Political science

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương ngày càng trở nên quan trọng về mặt địa chính trị, mối quan hệ giữa Ấn Độ và ASEAN đóng vai trò là một trong những trụ cột hợp tác then chốt, định hình cấu trúc khu vực và sự cân bằng chiến lược. Kể từ khi thiết lập quan hệ đối thoại vào năm 1992, quan hệ Ấn Độ - ASEAN đã có chuyển biến đáng kể. Ấn Độ đã chuyển từ chính sách “Tầm nhìn hướng Đông” (“Look East” policy), được khởi xướng vào năm 1991, sang chính sách “Hành động hướng Đông” (“Act East” policy) vào năm 2014 nhằm thúc đẩy hợp tác với ASEAN theo hướng chủ động và thực chất hơn, với mục tiêu tăng cường sự gắn kết và hợp tác chiến lược. Chính sách này không chỉ thể hiện sự thay đổi trong cách tiếp cận của Ấn Độ đối với khu vực mà còn phản ánh sự theo đuổi mục tiêu chiến lược của New Delhi tại Đông Nam Á nhằm tăng cường vai trò của Ấn Độ trong cấu trúc khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương.

Tuy nhiên, quan hệ Ấn Độ - ASEAN cũng đặt ra những thách thức. Sự cạnh tranh chiến lược giữa các cường quốc, đặc biệt là sự trỗi dậy của Trung Quốc, đã tạo ra những áp lực mới lên khu vực, đòi hỏi Ấn Độ và ASEAN phải điều chỉnh chiến lược để duy trì quyền tự chủ và ảnh hưởng tại Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Sự khác biệt về lợi ích giữa các quốc gia thành viên ASEAN, cũng như sự phức tạp của các vấn đề an ninh khu vực, như vấn đề Biển Đông và việc tăng cường hiện diện quân sự và mở rộng ảnh hưởng của Trung Quốc trong bối cảnh cạnh tranh địa chính trị Mỹ - Trung tại khu vực, cũng đặt ra những thách thức đối với hiệu quả hợp tác

* Trường Đại học Hồng Đức.

Email: nguyenuhuuquyet@hdu.edu.vn

Ấn Độ - ASEAN. Do đó, việc đánh giá toàn diện về động lực, thành tựu và thách thức trong quan hệ Ấn Độ - ASEAN có ý nghĩa quan trọng trong việc định hình cấu trúc khu vực đang phát triển. Bài viết này phân tích quan hệ hợp tác Ấn Độ - ASEAN, đồng thời đánh giá tác động của mối quan hệ này đối với cấu trúc khu vực và sự cân bằng chiến lược.

2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết áp dụng cách tiếp cận đa chiều, kết hợp phương pháp định tính và định lượng nhằm đánh giá các khía cạnh kinh tế, chính trị, an ninh, văn hóa - xã hội trong quan hệ Ấn Độ - ASEAN. Phương pháp định tính tập trung vào việc nghiên cứu các tài liệu thỏa thuận hợp tác, các bài phát biểu của lãnh đạo cấp cao, các báo cáo chính thức và các nghiên cứu trước đây để phân tích bối cảnh lịch sử và động cơ thay đổi chính sách, thực hiện chính sách của Ấn Độ, cũng như thành tựu và thách thức trong quan hệ Ấn Độ - ASEAN để làm cơ sở cho việc đề xuất các đối sách của Việt Nam. Phương pháp định lượng sử dụng các số liệu thống kê từ các nghiên cứu, công thông tin của chính phủ các nước, các báo cáo của các tổ chức quốc tế về các lĩnh vực hợp tác.

3. Kết quả và thảo luận

3.1. Hợp tác Ấn Độ - ASEAN trong kỷ nguyên mới

3.1.1. Động cơ chính sách “Hành động hướng Đông” của Ấn Độ

Ấn Độ coi Đông Nam Á là trọng tâm trong chính sách đối ngoại nhằm đảm bảo các lợi ích chiến lược và duy trì hòa bình, ổn định tại khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương (Viswanathan, 2025). Tầm quan trọng của ASEAN trong chiến lược của Ấn Độ đã được Thủ tướng Narendra Modi tái khẳng định tại Hội nghị Thượng đỉnh Ấn Độ - ASEAN lần thứ 22 ngày 26/10/2025 rằng, ASEAN là “trụ cột chính trong chính sách Hành động hướng Đông của Ấn Độ” trong thế kỷ 21 (VOV, 2025). Điều này được thúc đẩy bởi một số yếu tố sau:

Thứ nhất, hợp tác với ASEAN nằm trong chiến lược an ninh hàng hải của Ấn Độ. ASEAN và Ấn Độ đều nằm trong giao điểm chiến lược của khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương nơi Ấn Độ có vị trí trung tâm, với các tuyến đường biển quan trọng đi qua. Hơn 55% thương mại của Ấn Độ đi qua Biển Đông và eo biển Malacca xuống Ấn Độ Dương (Khan, 2025). Ấn Độ phụ thuộc vào các tuyến đường biển để vận chuyển phần lớn hàng hóa thương mại và năng lượng, với khoảng 80% lượng dầu thô và 95% thương mại của Ấn Độ (tính theo khối lượng) đi qua biển và đại dương (Dutta và Choudhury, 2024). Biển Đông và Ấn Độ Dương là nơi tập trung các tuyến đường biển quan trọng, kết nối các nền kinh tế lớn của thế giới, với khoảng 80% tổng khối lượng thương mại toàn cầu đi qua khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương (Panda, 2023) và khoảng 80% thương mại hàng hải của Trung Quốc, 65% thương mại của Nhật Bản đi qua Biển Đông và Ấn Độ Dương. Điều này khiến cả Ấn Độ và ASEAN trở thành bên liên quan chính trong việc đảm bảo an ninh và tự do hàng hải trong khu vực. Để hiện thực hóa động cơ trên, Ấn Độ tập trung tăng cường hợp tác với ASEAN trong lĩnh vực an ninh hàng hải thông qua việc tổ chức các cuộc tập trận hải quân chung, như cuộc tập trận hàng hải ASEAN - Ấn Độ (AIME) đầu tiên vào năm 2023. Ấn Độ tích cực tham gia vào các diễn đàn như: Diễn đàn Khu vực ASEAN (ARF) và Hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN Mở rộng (ADMM+) để thảo luận về các vấn đề an ninh và thúc đẩy hợp tác khu vực. Ấn Độ cũng đã thiết lập cơ chế đối thoại an ninh với nhiều quốc gia ASEAN, như: Singapore, Việt Nam, Indonesia, Philippines và Thái Lan, để trao đổi quan điểm và xây dựng cách tiếp cận phối hợp đối phó với các thách thức an ninh chung.

Thứ hai, sự trỗi dậy của Trung Quốc và việc gia tăng ảnh hưởng của nước này trong khu vực đã gây ra thách thức lớn cho Ấn Độ. New Delhi lo ngại rằng, Bắc Kinh có thể sử dụng sức mạnh kinh tế và quân sự của mình để thách thức trật tự khu vực và gây tổn hại đến lợi ích của Ấn Độ (Amaresh, 2025). Việc Trung Quốc đang sử dụng vốn và thương mại như “vũ khí” để tạo ra một hệ thống các nước ven biển phụ thuộc vào Trung Quốc, cũng thách thức vị thế của Ấn Độ (Rej, 2018), đồng thời làm dấy lên mối lo ngại của New Delhi về chiến lược “Chuỗi ngọc trai” (String

of Pearls) của Bắc Kinh tại Ấn Độ Dương thông qua việc mở rộng quân sự và kinh tế bằng việc đẩy mạnh đầu tư vào các cảng biển chiến lược tại Sri Lanka, Pakistan và Bangladesh. Với Sáng kiến Vành đai và Con đường (BRI) và Con đường Tơ lụa trên biển (MSR), Trung Quốc đã đẩy mạnh hợp tác kinh tế và quân sự với Pakistan, Nepal, Bangladesh và Sri Lanka, với mục tiêu làm suy yếu sự hiện diện của Ấn Độ tại các quốc gia này, từ đó tạo ra một vòng vây chiến lược nhằm phong tỏa New Delhi (Bùi Gia Kỳ, 2024). Điều này thể hiện ở việc mở rộng hải quân của Trung Quốc, với hạm đội tàu chiến trên 340 chiếc vào năm 2021 thông qua một mạng lưới cảng biển từ Gwadar (Pakistan) đến cảng Hambantota (Sri Lanka), gây ra lo ngại cho Ấn Độ về việc bị bao vây chiến lược (Dutta, 2025). Cũng trong khuôn khổ BRI, Trung Quốc thúc đẩy các sáng kiến hợp tác ba bên với Pakistan - Bangladesh và Pakistan - Afghanistan, làm thu hẹp thêm không gian an ninh của Ấn Độ. Việc Trung Quốc mở rộng ảnh hưởng quân sự tại các nước Ấn Độ Dương và tăng cường lực lượng hải quân biển xa, cũng như quân sự hoá các đảo và thực thể nhân tạo tại Biển Đông cũng làm dấy lên mối lo ngại của New Delhi về mối đe dọa từ Trung Quốc đối với an ninh quốc gia và hoà bình, ổn định khu vực. Để đối phó với thách thức an ninh và cân bằng ảnh hưởng với Trung Quốc, Ấn Độ đã tăng cường hợp tác quốc phòng - an ninh với các nước ASEAN, hỗ trợ các quốc gia ven biển của ASEAN tăng cường thực lực an ninh hàng hải, đồng thời thiết lập quan hệ Đối tác Chiến lược với Hoa Kỳ, Nhật Bản và Australia thông qua các diễn đàn Bộ Tứ (QUAD) và các cuộc tập trận hải quân chung.

Thứ ba, Ấn Độ thúc đẩy hợp tác với ASEAN nhằm giải quyết các mối đe dọa an ninh phi truyền thống. Việc tăng cường hợp tác với ASEAN nhằm giải quyết an ninh phi truyền thống trong khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương là một bước đi chiến lược quan trọng của New Delhi, đặc biệt trong bối cảnh gia tăng các mối đe dọa như: khủng bố, cướp biển, biến đổi khí hậu và thiên tai. Theo báo cáo của Viện Nghiên cứu Quốc tế Ấn Độ (IDSA), khủng bố và cướp biển đã trở thành những thách thức lớn, đặc biệt là trong các vùng biển có lưu lượng hàng hải cao, với số lượng lớn các sự cố xảy ra ở vùng biển Đông Nam Á vẫn tiếp tục gây lo ngại cho cả hai bên. Ấn Độ nhận thấy rằng, để đối phó với những thách thức này, cần thiết phải xây dựng một mạng lưới hợp tác chặt chẽ với các quốc gia ASEAN nhằm chia sẻ thông tin, kinh nghiệm và nguồn lực. Ngoài ra, các nhóm khủng bố lợi dụng các khu vực biển cho các hoạt động bất hợp pháp như: buôn lậu ma túy và vũ khí, và mối liên hệ giữa cướp biển và khủng bố ngày càng trở nên phức tạp tại khu vực. Do đó, Ấn Độ coi an ninh hàng hải và chống khủng bố là trung tâm của lợi ích an ninh và kinh tế quốc gia. Hơn nữa, hợp tác với ASEAN về biến đổi khí hậu và thiên tai không chỉ giúp các quốc gia ứng phó hiệu quả với thiên tai mà còn thúc đẩy các sáng kiến bền vững nhằm bảo vệ môi trường biển, từ đó đảm bảo an ninh hàng hải. Để đối phó với các thách thức an ninh phi truyền thống, Ấn Độ tăng cường hợp tác với ASEAN trong các hoạt động chống cướp biển, cướp tàu và cứu hộ trên biển, đồng thời hỗ trợ các nước ASEAN nâng cao năng lực nhận thức hàng hải thông qua chia sẻ thông tin, huấn luyện và cung cấp trang thiết bị. Mới đây nhất, Ấn Độ đã nhất trí tận dụng hiệu quả khoản tín dụng 1 tỷ USD của Chính phủ nhằm đẩy mạnh hợp tác biển với ASEAN, chống khủng bố và tội phạm xuyên quốc gia, đồng thời tăng cường các biện pháp xây dựng lòng tin, gìn giữ hòa bình, không phổ biến vũ khí hủy diệt hàng loạt, quản lý tài nguyên, phòng chống thiên tai. Như vậy, việc hợp tác giữa Ấn Độ và ASEAN không chỉ giúp giải quyết các mối đe dọa an ninh phi truyền thống mà còn củng cố vai trò của Ấn Độ như một đối tác đáng tin cậy trong khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương.

Thứ tư, việc tăng cường hợp tác với ASEAN đóng vai trò quan trọng trong việc củng cố vị thế cường quốc của Ấn Độ, đặc biệt tại khu vực Đông Bắc Ấn Độ Dương. Chính sách “Hành động hướng Đông” của New Delhi đặt ASEAN vào trung tâm của tầm nhìn khu vực, nhằm mục tiêu tạo ra một khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do, mở và dựa trên quy tắc. Điều này được củng cố bởi việc thúc đẩy hợp tác thông qua Sáng kiến Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương (IPOI) của Ấn Độ, gắn kết với Tầm nhìn về Ấn Độ - Thái Bình Dương của ASEAN (AOIP), nhằm chuyển hoá nhận thức về không gian biển bằng các hoạt động trong thực tiễn.

Thông qua các cuộc tập trận hải quân chung, tuần tra phối hợp và các chương trình xây dựng năng lực với các hải quân ASEAN, Ấn Độ tích cực góp phần vào an ninh hàng hải và trật tự dựa trên quy tắc, nâng cao vị thế của mình như một đối tác đáng tin cậy trong khu vực. Hơn nữa, việc Ấn Độ đồng giữ chức Chủ tịch Hiệp hội các Quốc gia ven Ấn Độ Dương (IORA) và Hội nghị Hải quân Ấn Độ Dương (IONS) mang lại cho Ấn Độ cơ hội để dẫn dắt các sáng kiến hợp tác hàng hải, phối hợp với các đối tác ASEAN và Thái Bình Dương như: Mỹ, Nhật Bản và Australia thông qua các ưu tiên chung (Dutta, 2025).

3.1.2. Hợp tác Ấn Độ - ASEAN

Quan hệ Ấn Độ - ASEAN khởi đầu vào năm 1992 với việc thiết lập Quan hệ Đối tác theo lĩnh vực. Đến tháng 12/1995, mối quan hệ này đã được nâng cấp thành Quan hệ Đối thoại toàn diện và tiếp tục phát triển thành Quan hệ Đối tác Cấp cao vào năm 2002. Năm 2012, quan hệ Ấn Độ - ASEAN được nâng lên thành Quan hệ Đối tác Chiến lược. Năm 2018, trọng tâm quan hệ Ấn Độ - ASEAN đã mở rộng sang hợp tác hàng hải, phù hợp với chính sách “Hành động hướng Đông” và Tầm nhìn về Ấn Độ - Thái Bình Dương của ASEAN (AOIP). Quan hệ Ấn Độ - ASEAN đạt đến mức cao nhất vào năm 2022, với việc thiết lập Quan hệ Đối tác Chiến lược toàn diện. Hợp tác giữa Ấn Độ và ASEAN đã có những bước tiến quan trọng, chủ yếu tập trung vào các lĩnh vực thương mại, đầu tư, quốc phòng - an ninh và văn hoá - xã hội.

Về thương mại, đầu tư

Hợp tác kinh tế là trọng tâm trong quan hệ Ấn Độ-ASEAN. Hiệp định Khung về Hợp tác Kinh tế Toàn diện giữa ASEAN và Ấn Độ, được ký kết vào năm 2003, đã đặt nền tảng cho sự hội nhập sâu hơn thông qua Khu vực Thương mại Tự do ASEAN - Ấn Độ (AIFTA). Bên cạnh đó, Hiệp định Thương mại - Hàng hóa (2009) và Hiệp định Thương mại Dịch vụ và Đầu tư (2014) đã thúc đẩy quá trình tự do hóa thương mại và tạo điều kiện thu hút đầu tư của cả hai bên. Ngoài ra, trong khuôn khổ hợp tác IPOI và AOIP, Ấn Độ và ASEAN tập trung hợp tác trên các lĩnh vực như sinh thái hàng hải, kết nối và quản lý tài nguyên bền vững. Các quốc gia ASEAN như Singapore, Indonesia và Thái Lan đã trở thành những đối tác chủ chốt trong các lĩnh vực hợp tác này, đồng thời củng cố tầm nhìn chung về một khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương mở và bao trùm. Ấn Độ cũng tăng cường hợp tác với các quốc gia ASEAN thông qua các sáng kiến như Hành lang Kinh tế Mê Kông - Ấn Độ, Hợp tác Kinh tế và Kỹ thuật Ấn Độ (ITEC) và Sáng kiến Vịnh Bengal về Hợp tác Kinh tế và Kỹ thuật đa khu vực (BIMSTEC) giữa các nước Nam Á và Đông Nam Á. Bên cạnh đó, Ấn Độ đã ký kết các Hiệp định Thương mại tự do với ASEAN và các nước thành viên như Singapore, Malaysia, Thái Lan và Việt Nam. Năm 2024, thương mại hàng hóa giữa ASEAN và Ấn Độ đã đạt 106,83 tỷ USD và tổng vốn FDI đạt 3,58 tỷ USD, khiến Ấn Độ trở thành đối tác thương mại và đầu tư lớn thứ sáu của ASEAN (Báo điện tử Chính phủ, 2025). Tuy nhiên, Ấn Độ phải đối mặt với tình trạng nhập siêu từ ASEAN, chủ yếu do hàng hóa được chuyển hướng từ các quốc gia thứ ba, đặc biệt là Trung Quốc. Do đó, hai bên đã bắt đầu xem xét toàn diện về Hiệp định Thương mại - Hàng hóa ASEAN - Ấn Độ (AITIGA). Mục tiêu của Ấn Độ thông qua AITIGA là thắt chặt các quy tắc xuất xứ để ngăn chặn việc bán phá giá từ quốc gia thứ ba, phá bỏ các rào cản phi thuế quan và tạo ra cấu trúc thuế quan cân bằng hơn. Mới đây nhất, tại Hội nghị Cấp cao ASEAN - Ấn Độ lần thứ 22 tại Kuala Lumpur, Malaysia, Thủ tướng Phạm Minh Chính cùng các nhà lãnh đạo ASEAN và Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi đã đánh giá quan hệ Đối tác Chiến lược toàn diện ASEAN - Ấn Độ tiếp tục phát triển mạnh mẽ, toàn diện và thực chất, là một trong những trụ cột quan trọng góp phần duy trì hòa bình, ổn định và thịnh vượng của khu vực, đồng thời nhất trí đẩy nhanh việc rà soát để nâng cấp AITIGA theo hướng thân thiện, thuận lợi và hiệu quả hơn cho doanh nghiệp, nhằm thúc đẩy thương mại, đầu tư và tăng trưởng bao trùm, bền vững (Báo điện tử Chính phủ, 2025). Hội nghị cũng thông qua Kế hoạch hành động ASEAN - Ấn Độ giai đoạn 2026-2030, với các ưu tiên tập trung vào các lĩnh vực then chốt như kinh tế số, đổi mới sáng tạo, năng lượng sạch, hạ tầng bền vững, y tế, giáo dục, an ninh lương thực và thu hẹp khoảng cách phát triển.

Về quốc phòng - an ninh

Ấn Độ trở thành thành viên của Diễn đàn ARF năm 1996 và các hội nghị cấp cao hằng năm ASEAN - Ấn Độ, được tổ chức từ năm 2002. Ấn Độ bắt đầu tham gia các cơ chế hợp tác đa phương do ASEAN dẫn dắt như Hội nghị Cấp cao Đông Á (EAS) từ năm 2005 và ADMM+ từ năm 2010. Thông qua các cơ chế này, Ấn Độ đã thiết lập được vị thế vững chắc trong cấu trúc đa phương ở châu Á - Thái Bình Dương do ASEAN giữ vai trò trung tâm. Kể từ khi phát động Sáng kiến IPOI tại Hội nghị Cấp cao Đông Á năm 2019 nhằm thúc đẩy hợp tác hàng hải bền vững, Ấn Độ và ASEAN đã tăng cường hợp tác trong các lĩnh vực an ninh hàng hải, kinh tế biển, kết nối số và khả năng chống chịu với thiên tai. Điều này cũng thể hiện cam kết của Ấn Độ đối với cấu trúc rộng lớn hơn của khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương. Ngoài các cuộc họp cấp bộ trưởng và các Hội nghị thượng đỉnh song phương hằng năm, Diễn đàn Delhi thường niên do Ấn Độ tổ chức đóng vai trò như một nền tảng nổi bật, quy tụ các quan chức chính phủ, học giả, lãnh đạo ngành và đại diện xã hội dân sự từ Ấn Độ và ASEAN. Bên cạnh đó, các Cơ chế Đối thoại theo lĩnh vực (SDMs) về kinh doanh và thương mại, hợp tác năng lượng, kết nối, hạ tầng số, giáo dục và biến đổi khí hậu đã mở rộng sự tham gia chính thức giữa Ấn Độ và ASEAN. Điều này củng cố niềm tin của Ấn Độ vào trật tự đa cực và vai trò trung tâm của ASEAN trong khu vực. Bằng cách ủng hộ vai trò trung tâm của ASEAN, Ấn Độ đảm bảo rằng các quốc gia ASEAN giữ được quyền tự chủ trong việc định hình cấu trúc khu vực và đạt được Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN đến năm 2045. Về mặt chiến lược, Ấn Độ tăng cường hợp tác an ninh với các nước ASEAN, đặc biệt trong lĩnh vực an ninh hàng hải, nhằm đảm bảo an toàn, ổn định tại các tuyến hàng hải kết nối Biển Đông với Ấn Độ Dương qua eo biển Malacca. Năm 2023, Ấn Độ và ASEAN đã ký Tuyên bố chung ASEAN - Ấn Độ về Hợp tác Hàng hải, tái khẳng định tầm quan trọng của luật pháp quốc tế về vấn đề Biển Đông. Theo đó, Ấn Độ đã tham gia các cuộc tập trận chung về an ninh hàng hải với các nước ASEAN ở Biển Đông từ năm 2023. Thủ tướng Narendra Modi cũng tuyên bố năm 2026 là “Năm Hợp tác Hàng hải ASEAN - Ấn Độ” (The Indian Express, 2025). Các cuộc tập trận hải quân đa quốc gia (MILAN) do Ấn Độ chủ trì được tổ chức thường niên, thu hút sự tham gia của nhiều quốc gia ASEAN như Việt Nam, Indonesia và các nước lớn như: Mỹ, Nhật Bản, Australia, Pháp và Hàn Quốc, với các hoạt động hợp tác an ninh hàng hải diễn ra cả trên bờ và trên biển. Ấn Độ cũng triển khai các cuộc tập trận hải quân thường niên (SIMBEX) với Singapore, đồng thời hai nước cũng đồng tổ chức cuộc tập trận hàng hải ASEAN - Ấn Độ (AIME) hằng năm, với sự tham gia của tất cả các nước thành viên ASEAN. Ngoài ra, Ấn Độ cũng cung cấp hỗ trợ cho các nước ASEAN trong các lĩnh vực an ninh hàng hải, cứu trợ nhân đạo và thảm họa (HADR) và kinh tế biển xanh. Ấn Độ và ASEAN cũng hợp tác chia sẻ thông tin tình báo về các mối đe dọa an ninh phi truyền thống, như khủng bố và tội phạm xuyên quốc gia, đồng thời tăng cường hợp tác an ninh mạng nhằm bảo vệ cơ sở hạ tầng và dữ liệu của mỗi bên.

Về văn hóa - xã hội

Hợp tác văn hóa - xã hội giữa Ấn Độ và ASEAN là một trụ cột quan trọng trong quan hệ Đối tác Chiến lược toàn diện Ấn Độ - ASEAN, được xây dựng trên nền tảng lịch sử và văn minh giữa hai bên. Sự tương đồng về văn hóa, thể hiện qua các di sản chung như truyền thống Ramayana từ nghệ thuật, văn học cho đến các lễ hội và truyền thống tôn giáo, các liên kết Phật giáo và các tuyến đường thương mại hàng hải cổ đại, tạo nền tảng vững chắc cho sự tin cậy và hiểu biết lẫn nhau. Ấn Độ và ASEAN đã thiết lập nhiều chương trình trao đổi văn hóa, trao đổi sinh viên, Diễn đàn Delhi, hội nghị thượng đỉnh thanh niên và mạng lưới các tổ chức tư vấn. Bên cạnh đó, Ấn Độ đã và đang tích cực thúc đẩy hợp tác phát triển nguồn nhân lực, khoa học và công nghệ, giáo dục, y tế, doanh nghiệp vừa và nhỏ, du lịch, công nghệ thông tin và truyền thông, và biến đổi khí hậu (India Foundation, 2019). Các sáng kiến như Mạng lưới các trường đại học ASEAN - Ấn Độ (AINU), chương trình học bổng ICCR (Hội đồng Quan hệ Văn hóa Ấn Độ) về văn hoá, di sản và ngôn ngữ, và hợp tác giáo dục kỹ thuật số, ... đã mở rộng phạm vi ảnh hưởng sức mạnh mềm của

Ấn Độ tại khu vực. Ngoài ra, Ấn Độ cung cấp học bổng cho sinh viên từ các nước ASEAN tại Đại học Nalanda để tham gia các chương trình đào tạo trình độ thạc sĩ, tiến sĩ. Ấn Độ cũng tổ chức các sự kiện như Ngày Yoga Quốc tế, các triển lãm di sản văn hóa chung và các lễ hội văn hóa, ẩm thực Ấn Độ - ASEAN. Ngoài ra, Ấn Độ còn hỗ trợ việc phục hồi và bảo tồn các khu tổ hợp đền Angkor của Campuchia, đồng thời hỗ trợ các nước: Campuchia, Lào, Myanmar và Việt Nam cải thiện kết nối vận tải và giao thông, tạo điều kiện thuận lợi cho thương mại và du lịch. Điều này phù hợp với các cam kết của Ấn Độ trong khuôn khổ Hợp tác Mê Kông-Ganga (MGC). Các chương trình trao đổi truyền thông ASEAN - Ấn Độ cũng đóng một vai trò quan trọng trong đối ngoại nhân dân giữa Ấn Độ và các nước ASEAN, góp phần thúc đẩy sự hiểu biết lẫn nhau và hợp tác thông qua việc trao đổi thông tin và thảo luận về các vấn đề an ninh hàng hải, phục hồi kinh tế sau đại dịch COVID-19, kinh tế số, ngân hàng, năng lượng, giáo dục và y tế (Agbisit, 2023).

3.2. Thách thức đối với quan hệ hợp tác Ấn Độ - ASEAN

Song song với động cơ và thành tựu trong quan hệ hợp tác, Ấn Độ và ASEAN cũng đang phải đối mặt với nhiều thách thức trong kỷ nguyên mới. Những thách thức này chủ yếu xuất phát từ bối cảnh cạnh tranh địa chính trị tại khu vực, thương mại, các vấn đề an ninh truyền thống và an ninh phi truyền thống.

Thứ nhất, cạnh tranh địa chính trị tại khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương đang diễn biến phức tạp, khó lường, tác động trực tiếp đến hiệu quả hợp tác ASEAN - Ấn Độ. Sự trỗi dậy của Trung Quốc, thể hiện qua sức mạnh kinh tế, quân sự và ảnh hưởng chính trị ngày càng gia tăng, vừa mang lại cơ hội hợp tác cùng phát triển, vừa đặt ra những thách thức trực tiếp đối với trật tự khu vực, vai trò trung tâm của ASEAN và an ninh quốc gia của Ấn Độ. Thông qua BRI, Trung Quốc đã tạo ra áp lực lớn đối với cả Ấn Độ và ASEAN, làm phức tạp thêm bối cảnh địa chính trị trong khu vực (Apti Plus, 2025). BRI, với các dự án cơ sở hạ tầng quy mô lớn, không chỉ mở rộng ảnh hưởng kinh tế của Trung Quốc mà còn làm dấy lên mối lo ngại về sự phụ thuộc kinh tế vào Trung Quốc và ảnh hưởng chính trị ngày càng tăng của nước này đối với các quốc gia ASEAN (Khan, 2025). Đồng thời, Ấn Độ lo ngại về khả năng bị bao vây chiến lược thông qua BRI và MSR, khi Trung Quốc xây dựng các cảng biển và cơ sở hạ tầng quân sự tại các nước Ấn Độ Dương, đồng thời quân sự hoá các thực thể tại Biển Đông. Điều này đặt ra thách thức đối với cả ASEAN và Ấn Độ khi cả hai bên vừa phải duy trì sự cân bằng giữa phát triển mối quan hệ hợp tác với Trung Quốc, vừa phải bảo vệ an ninh quốc gia. Hơn nữa, trong khi Trung Quốc mở rộng ảnh hưởng với các quốc gia ASEAN thông qua hợp tác thương mại và đầu tư, Ấn Độ đang nỗ lực tăng cường quan hệ kinh tế với ASEAN nhằm cạnh tranh địa kinh tế với Trung Quốc, đồng thời đóng vai trò quan trọng trong các sáng kiến hợp tác quốc phòng - an ninh nhằm cân bằng chiến lược trước thách thức an ninh từ Trung Quốc. Điều này khiến các quốc gia ASEAN phải đối mặt với áp lực trong việc lựa chọn giữa Ấn Độ và Trung Quốc, có thể dẫn đến sự chia rẽ và làm suy yếu sự đoàn kết nội khối. Bên cạnh đó, sự cạnh tranh địa chính trị ngày càng gia tăng trong quan hệ Mỹ - Trung và Trung - Nhật cũng đặt ra những thách thức đối với ASEAN trong việc duy trì vai trò trung tâm trước sức ép của các cường quốc và đối với các quốc gia thành viên trong việc duy trì độc lập, tự chủ trong các quyết sách quốc gia. Môi trường khu vực phức tạp với sự gia tăng cạnh tranh giữa Washington và Bắc Kinh, cùng với những thách thức an ninh quốc gia mà New Delhi đang phải đối mặt trong quan hệ với Bắc Kinh, là mối lo ngại địa chính trị lớn đối với quan hệ Ấn Độ - ASEAN.

Thứ hai, Ấn Độ và ASEAN đang đối mặt với những rào cản thúc đẩy hợp tác thương mại. Ấn Độ đã và đang phải đối mặt với thâm hụt thương mại lớn với ASEAN. Chẳng hạn theo chu kỳ 3 năm, thâm hụt thương mại của Ấn Độ với ASEAN đã tăng lên 45,2 tỷ USD năm 2025, so với 25,8 tỷ USD năm 2022 và 21,8 tỷ USD năm 2019. Xuất khẩu hàng hóa của Ấn Độ sang ASEAN 6 tháng đầu năm 2025 chỉ đạt 38,96 tỷ USD, giảm 5,4% so với cùng kỳ năm trước, trong khi nhập khẩu lên tới 84,16 tỷ USD, tăng 5,6% so với cùng kỳ năm trước (The Times of India, 2025). Sự gia tăng thâm hụt thương mại này đã làm dấy lên lo ngại về tính bền vững của AITIGA, khiến Ấn

Độ phải thúc đẩy ASEAN xem xét lại các điều khoản để đảm bảo sự cân bằng hơn trong thương mại song phương. Việc Ấn Độ luôn trong tình trạng nhập siêu từ ASEAN chủ yếu do hàng hóa từ Trung Quốc được chuyển hướng qua các quốc gia ASEAN bằng cách tận dụng các quy tắc xuất xứ lỏng lẻo trong AITIGA (Policy Circle Bureau, 2025). Trong khi đó, Trung Quốc đã và đang là đối tác thương mại và đầu tư hàng đầu tại ASEAN. Điều này khiến các quốc gia ASEAN phải đối mặt với áp lực trong việc điều tiết và cân bằng quan hệ kinh tế với cả Bắc Kinh và New Delhi. Về phía Ấn Độ, sự cạnh tranh địa kinh tế từ các nước khác, như Nhật Bản và Hàn Quốc, cũng gây áp lực lên Ấn Độ trong việc thu hút đầu tư và mở rộng thị phần tại ASEAN.

Thứ ba, Ấn Độ và ASEAN đang phải đối mặt với nguy cơ xung đột an ninh truyền thống. Nguy cơ xung đột trong khu vực, đặc biệt là sự gia tăng quân sự của Trung Quốc tại Ấn Độ Dương và Biển Đông, bao gồm việc xây dựng các đảo nhân tạo và triển khai các khí tài quân sự, đã làm gia tăng căng thẳng tại khu vực. Các quốc gia ASEAN, đặc biệt là Việt Nam và Philippines, đang phải đối mặt với áp lực ngày càng tăng trong việc bảo vệ chủ quyền tại Biển Đông. Trong khi đó, Ấn Độ, với chính sách ủng hộ tự do hàng hải và tuân thủ luật pháp quốc tế, đã tăng cường sự hiện diện hải quân trong khu vực. Ấn Độ đã tham gia vào các cuộc tập trận hải quân chung với các nước ASEAN thông qua các sáng kiến hợp tác an ninh hàng hải như MILAN và SIMBEX, hay hợp tác hải quân với các nước lớn trong chiến lược “rắn đe tích hợp” thông qua QUAD (với Mỹ, Nhật Bản và Australia) và JAIMEX (với Nhật Bản), cũng như hợp tác với các quốc gia ven biển thông qua cơ chế SAGAR (An ninh hàng hải và Tăng cường hợp tác cho tất cả các nước trong khu vực Ấn Độ Dương) và MAHASAGAR (Sự tiến bộ toàn diện và tương hỗ vì an ninh và tăng trưởng trên khắp các khu vực), nhằm đảm bảo an ninh hàng hải và ứng phó với thách thức an ninh từ Trung Quốc (Viswanathan, 2025). Tuy nhiên, sự hiện diện quân sự ngày càng tăng của Ấn Độ tại Biển Đông và Ấn Độ Dương bị Trung Quốc coi là hành động khiêu khích và là chiến lược kiềm chế sự ảnh hưởng của Trung Quốc tại Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương (South China Morning Post, 2025). Điều này có thể làm gia tăng nguy cơ đối đầu và xung đột. Đồng thời, sự gia tăng hiện diện quân sự của Trung Quốc và Ấn Độ tại khu vực có thể làm gia tăng căng thẳng, cản trở các nỗ lực hợp tác đa phương do ASEAN dẫn dắt.

Thứ tư, Ấn Độ và ASEAN đang phải đối mặt với các thách thức an ninh phi truyền thống. Mỗi đe dọa từ các hoạt động khủng bố, cướp biển, tội phạm xuyên biên giới, biến đổi khí hậu đang đặt ra yêu cầu cấp bách cho sự hợp tác chặt chẽ giữa Ấn Độ và ASEAN. Những vấn đề này không chỉ đòi hỏi nguồn lực lớn mà còn cần sự phối hợp chính sách hiệu quả giữa hai bên. Chẳng hạn, tình trạng cướp biển và khủng bố ở eo biển Malacca và các vùng biển lân cận, bao gồm cả Biển Đông, đòi hỏi sự hợp tác tuần tra và chia sẻ thông tin giữa các lực lượng hải quân của Ấn Độ và các nước ASEAN. Bên cạnh đó, biến đổi khí hậu, với các tác động như mực nước biển dâng cao và các thảm họa thiên nhiên, cũng đòi hỏi sự hợp tác giữa Ấn Độ và các quốc gia ven biển của ASEAN trong việc ứng phó khẩn cấp và xây dựng khả năng phục hồi.

3.3. Gợi ý chính sách cho Việt Nam

Hợp tác Ấn Độ - ASEAN đan xen cả cơ hội và thách thức, tác động đến từng quốc gia thành viên ASEAN. Do đó, với tư cách là thành viên tích cực, có trách nhiệm và ngày càng khẳng định vị thế và tầm ảnh hưởng của mình đối với ASEAN, Việt Nam có thể xem xét một số đối sách sau:

Thứ nhất, cần tăng cường vai trò cầu nối giữa ASEAN và Ấn Độ, giúp tăng cường đối thoại chính trị và chiến lược. Việc tham gia tích cực, có trách nhiệm của Việt Nam vào các diễn đàn khu vực như Hội nghị Cấp cao ASEAN - Ấn Độ, Đối thoại Delhi, ADMM+, ARF và EAS không chỉ giúp củng cố vai trò trung tâm của ASEAN và nâng cao khả năng đồng thuận giữa các quốc gia thành viên, duy trì môi trường ổn định trong khu vực, mà còn bảo vệ lợi ích chính trị và kinh tế của Việt Nam trong bối cảnh cạnh tranh địa chính trị. Bên cạnh đó, việc tổ chức các hội thảo, diễn đàn về vấn đề Biển Đông hay các vấn đề an ninh khu vực do Việt Nam khởi xướng, đặc biệt là an ninh hàng hải, sẽ tạo cơ hội cho các bên cùng thảo luận và tìm kiếm giải pháp chung nhằm giải quyết các vấn

đề an ninh phi truyền thống. Điều này không chỉ xây dựng lòng tin giữa các quốc gia ASEAN và các đối tác mà còn thúc đẩy sự hợp tác trong các lĩnh vực khác như thương mại và đầu tư.

Thứ hai, Việt Nam cần chủ động đưa ra các sáng kiến tăng cường hợp tác trong lĩnh vực quốc phòng - an ninh. Việc tham gia vào các sáng kiến hợp tác an ninh với Ấn Độ như tập trận hải quân và các diễn đàn an ninh đa phương có thể giúp Việt Nam cải thiện khả năng tương tác và phối hợp giữa lực lượng hải quân của hai nước và các quốc gia thành viên ASEAN, giúp nâng cao khả năng đối phó với các thách thức an ninh chung, đặc biệt là tại Biển Đông. Đồng thời, việc tham gia tích cực, có trách nhiệm vào các diễn đàn an ninh như: QUAD và ARF sẽ giúp Việt Nam khẳng định vai trò của mình trong việc duy trì hòa bình và ổn định, đồng thời thúc đẩy các nước thành viên ASEAN tham gia tích cực vào các sáng kiến hợp tác an ninh chung của khu vực.

Thứ ba, sáng kiến IPOI và AOIP giữa ASEAN và Ấn Độ hiện nay là điều kiện quan trọng để thúc đẩy hợp tác hàng hải, do đó việc cải thiện cơ sở hạ tầng và kết nối kinh tế là yếu tố thiết yếu nhằm thúc đẩy quan hệ thương mại giữa Việt Nam và Ấn Độ. Đặc biệt, Việt Nam cần phát triển các cảng biển hiện đại, tăng cường khả năng dịch vụ hậu cần hàng hải (logistics), từ đó nâng cao năng lực cạnh tranh của các sản phẩm xuất khẩu Việt Nam vào thị trường Ấn Độ. Bên cạnh đó, hệ thống giao thông đường bộ cũng cần được cải thiện để đảm bảo kết nối hiệu quả giữa các trung tâm sản xuất và các cảng biển. Việc đầu tư vào cơ sở hạ tầng này, bao gồm ứng dụng công nghệ tiên tiến trong quản lý logistics, không chỉ nâng cao năng lực thương mại mà còn tạo điều kiện cho sự phát triển bền vững của mối quan hệ kinh tế hai nước trong bối cảnh cạnh tranh địa chính trị ngày càng gia tăng.

Thứ tư, việc tăng cường liên kết kinh tế giữa Việt Nam và Ấn Độ là một hướng đi chiến lược quan trọng, đặc biệt trong bối cảnh cả hai quốc gia đều hưởng lợi từ việc thúc đẩy thương mại song phương và đa phương như: AIFTA và ITEC. Ấn Độ, với tốc độ tăng trưởng kinh tế mạnh mẽ và tiềm năng đầu tư lớn, đã thể hiện sự quan tâm lớn đối với việc mở rộng thị trường tại Việt Nam. Các lĩnh vực như công nghệ thông tin, chế biến thực phẩm, và năng lượng tái tạo là những điểm mạnh mà Ấn Độ có thể mang lại cho nền kinh tế Việt Nam thông qua các dự án hợp tác thương mại và đầu tư. Đồng thời, Việt Nam cũng có nhiều sản phẩm xuất khẩu chất lượng cao như nông sản, thủy sản và hàng tiêu dùng, có thể đáp ứng nhu cầu ngày càng đa dạng của thị trường Ấn Độ. Do đó, việc phát triển các kênh giao thương và hợp tác đầu tư, đặc biệt trong lĩnh vực công nghệ cao, nông nghiệp và y tế, không chỉ tăng cường mối quan hệ kinh tế giữa hai nước mà còn mở ra nhiều cơ hội mới trong việc nâng cao năng lực cạnh tranh và phát triển bền vững cho cả hai bên.

Thứ năm, Việt Nam cần tích cực và chủ động hơn trong việc tăng cường giao lưu văn hóa và giáo dục với Ấn Độ. Việc tổ chức các sự kiện văn hóa, như lễ hội văn hóa, ẩm thực, triển lãm nghệ thuật, không chỉ tạo cơ hội cho nhân dân hai nước hiểu biết lẫn nhau mà còn góp phần củng cố tình hữu nghị giữa Việt Nam và Ấn Độ. Bên cạnh đó, cần đẩy mạnh tổ chức các hội thảo học thuật và chương trình trao đổi sinh viên nhằm thúc đẩy sự hợp tác sâu rộng trong lĩnh vực giáo dục, khuyến khích nghiên cứu chung và phát triển các chương trình đào tạo phù hợp với nhu cầu thị trường, đồng thời xây dựng mạng lưới kết nối trí thức trẻ của hai nước, tạo ra nền tảng vững chắc cho mối quan hệ bền vững trong tương lai.

4. Kết luận

Quan hệ hợp tác Ấn Độ - ASEAN đã phát triển mạnh mẽ trong ba thập kỷ qua kể từ khi Ấn Độ chuyển từ chính sách “Tầm nhìn hướng Đông” sang chính sách “Hành động hướng Đông”. Đặc biệt, trong thập kỷ qua khi cạnh tranh địa chính trị giữa các nước lớn ngày một gia tăng, cùng với sự trỗi dậy mạnh mẽ của Trung Quốc, hợp tác Ấn Độ - ASEAN ngày một đi vào chiều sâu và thực chất, trở thành một trụ cột quan trọng trong cấu trúc khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Sự hợp tác giữa Ấn Độ và ASEAN đã mang lại lợi ích cho cả hai bên, góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, tăng cường an ninh khu vực và thúc đẩy hòa bình và ổn định, hiểu biết lẫn nhau giữa các quốc gia thành viên ASEAN và Ấn Độ. Tuy nhiên, hợp tác Ấn Độ - ASEAN

còn tiềm ẩn nhiều thách thức trước bối cảnh cạnh tranh địa chính trị ngày càng gia tăng, các rào cản thương mại và các vấn đề an ninh truyền thống và an ninh phi truyền thống. Việt Nam có thể tận dụng cơ hội từ việc hợp tác Ấn Độ - ASEAN để tăng cường vị thế chiến lược của mình trong khu vực, đồng thời đảm bảo lợi ích về an ninh, kinh tế và sức mạnh mềm quốc gia.

Tài liệu tham khảo

Agbisit, J. B. (03/01/2023). ASEAN-India Media Exchange Programme: Stronger Ties Through Media Exchange. *The ASEAN Magazine*. <https://theaseanmagazine.asean.org/article/asean-india-media-exchange-programme-stronger-ties-through-media-exchange/>

Amaresh, P. (16/06/2025). India's Strategic Engagements in the Indo-Pacific: A 2025 Overview. *Diplomatist*. <https://diplomatist.com/2025/06/16/indias-strategic-engagements-in-the-indo-pacific-a-2025-overview/>

Apti Plus. (22/06/2025). India-ASEAN Relations: Background, Challenges, Way Forward. <https://www.iasgyan.in/daily-current-affairs/india-asean-relations-background-challenges-way-forward>

Báo điện tử Chính phủ. (26/10/2025). Thủ tướng: ASEAN và Ấn Độ là hai 'mỏ neo chiến lược' kết nối Ấn Độ Dương và Thái Bình Dương. <https://baochinhphu.vn/thu-tuong-asean-va-an-do-la-hai-mo-neo-chien-luoc-ket-noi-an-do-duong-va-thai-binh-duong-102251026180659874.htm>

Bùi Gia Kỳ. (14/05/2024). Cạnh tranh Trung Quốc - Ấn Độ trong bối cảnh hiện nay. *Nghiên cứu Chiến lược*. <https://nghiencuuchienluoc.org/canh-tranh-trung-quoc-an-do-trong-boi-canh-hien-nay/>

Dutta, S., & Choudhury, S. D. (24/04/2024). Balancing Tides: India's Competition with China for Dominance of the Indian Ocean Region. *Asia Pacific Foundation of Canada*. <https://www.asiapacific.ca/publication/balancing-tides-indias-competition-china-dominance-indian>

Dutta, A. (04/11/2025). India's Maritime Resurgence: Anchoring the Quad and Shaping the Indo-Pacific Order. *India Narrative*. <https://www.indianarrative.com/opinion/indias-maritime-resurgence-anchoring-the-quad-and-shaping-the-indo-pacific-order/>

India Foundation. (31/01/2019). ASEAN-India: Youth and Socio-Cultural Connectivity. <https://indiafoundation.in/articles-and-commentaries/asean-india-youth-and-socio-cultural-connectivity/>

Khan, K. H. (30/06/2025). Balancing Act: How ASEAN Navigates China's Expanding BRI Influence. *Modern Diplomacy*. <https://modern diplomacy.eu/2025/06/30/balancing-act-how-asean-navigates-chinas-expanding-bri-influence/>

Panda, J. (10/2023). Indo-Pacific Security in 2030-35: Links in the Chain. *ISDP*. <https://www.isdp.eu/publication/indo-pacific-security-in-2030-35-links-in-the-chain/>

Policy Circle Bureau. (13/06/2025). ASEAN FTA: India demands course correction in review. <https://www.policycircle.org/economy/asean-fta-trade-deficit/>

Rej, A. (09/04/2018). The New Great Game: China And The Intense Maritime Contest In Indo-Pacific Region. *Awarajya*. <https://swarajyamag.com/magazine/the-new-great-game-china-and-the-intense-maritime-contest-in-indo-pacific-region>

South China Morning Post. (23/10/2025). Counterweight or containment? How China views defence ties between Asia-Pacific allies. <https://www.scmp.com/news/china/military/article/3329978/counterweight-or-containment-how-china-views-defence-ties-between-asia-pacific-allies>

The Indian Express. (27/10/2025). Our ties a robust foundation for stability, development amid uncertainties: PM Modi to ASEAN. <https://indianexpress.com/article/india/pm-modi-asean-us-china-trump-tariff-10328390/>

The Times of India. (15/07/2025). India's FTA gap: New Delhi has trade deficit with 5 partners; Asean deal under review. <https://timesofindia.indiatimes.com/business/india-business/indias-fta-gap-new-delhi-has-trade-deficit-with-5-partners-asean-deal-under-review/articleshow/122501066.cms>

Viswanathan, C. KL. (21/10/2025). Indo-Pacific: Peace, Power, And India's strategic balance. *South Asia Monitor*. <https://www.southasiamonitor.org/indo-pacific-china-watch/indo-pacific-peace-power-and-indias-strategic-balance>

VOV. (27/10/2025). Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi: Thế kỷ 21 thuộc về ASEAN và Ấn Độ. <https://vov.vn/the-gioi/thu-tuong-an-do-narendra-modi-the-ky-21-thuoc-ve-asean-va-an-do-post-1241073.vov>